

Komplex vård

Complex Care

9 högskolepoäng

9 credits

Ladokkod: 61SK01

Version: 15.1

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård 2019-06-12

Gäller från: HT 2019

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:

- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp
- Klinisk omvårdnad: Allmän omvårdnad 25,5 hp

Medicinsk vetenskap:

- Humanbiologi, 15 hp
- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp
- Klinisk medicin: Somatisk ohälsa och sjukdom, 7,5 hp
- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp

Därutöver krävs att följande delmoment är avslutade och godkända:

I kursen Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 31,5 hp

- Examination - Somatisk omvårdnad
- Kliniska färdigheter
- Reflektion 1
- Reflektion 2
- Vård av barn, studieuppgift
- Tentamen
- Verksamhetsförlagda studier
- Vetenskaplig teori och metod, artikelgranskning

I kursen Klinisk omvårdnad: Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 9 hp

- Verksamhetsförlagd utbildning

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen fokuserar och fördjupar kunskaper och färdigheter inom sjuksköterskans omvårdnadsarbete samt identifierar och problematiserar individuell vård i komplexa vårdssituationer i hemmiljö. I kursen studeras innehållet i och förutsättningarna för sjuksköterskans omvårdnadsarbete för patienter med komplexa vårdbehov samt deras närstående ur ett etiskt, socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv. Med utgångspunkt från patientens och närståendes behov studeras hur sjuksköterskan kan stödja människors hälsoprocesser, i relation till hinder och resurser för hälsa, och att främja välbefinnande och lindra lidande. Vidare studeras sjuksköterskans pedagogiska kompetens, samt ansvar för samverkan och teamarbete mellan patienter, närstående och medarbetare samt andra professioner. Patientsäkerhet betonas under kursen med inriktning mot hållbar utveckling i kvalitets- och förbättringsarbete. I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning.

Mål

Efter kursen ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- 1.1. beskriva betydelsen av patientens och närståendes hälsoresurser och hälsohinder i förhållande till ohälsa och sjukdom vid komplex vård,
- 1.2. beskriva hemmets och det omgivande samhällets betydelse för patientens och närståendes hälsa och omvårdnad i den komplexa omvårdnaden,
- 1.3. identifiera och analysera förbättringsarbete i hemsjukvård med relevans för sjuksköterskans ledande roll i kvalitetsarbete utifrån förhållningssättet hållbar utveckling,
- 1.4. visa på förståelse om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1. identifiera, bedöma, planera, genomföra och dokumentera individuell omvårdnad i nära samverkan med patient, närståendes och medarbetare,
- 2.2. tillämpa ett patientperspektiv inom komplexa vårdssituationer med hänsyn till etiska, sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarhetsaspekter,
- 2.3. identifiera risker i syfte att förebygga patientskador,
- 2.4. tillämpa olika pedagogiska former för att tillgodose patienters, närståendes och medarbetares behov av lärande,
- 2.5. tillämpa kommunikation och samtala med patienter, närstående och medarbetare,
- 2.6. tillämpa medicinsk säkerhet vid läkemedelshandling i hemsjukvård,
- 2.7. identifiera och tillämpa metoder för förbättrings- och kvalitetsarbete utifrån förhållningssättet hållbar utveckling,
- 2.8. tolka, analysera och tillämpa lagstiftning inom vårdområdet,
- 2.9. visa ansvar för sitt eget lärande och utveckling inom professionen genom aktivt deltagande och patientsäkert handlande i vårdarbete,
- 2.10. skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1. analysera och värdera etiska problemställningar och konsekvenser av konflikter som uppstår i komplexa vårdssituationer,
- 3.2. argumentera för egna ställningstaganden gällande etiska dilemman i komplexa vårdssituationer,
- 3.3. kritiskt granska och värdera självreflektionens betydelse i mötet med patient och närstående med koppling till det omgivande samhället.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:

- Föreläsningar
- Grupparbeten
- Seminarier
- Verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Seminarium 1

Lärandemål: 1.2, 1.4, 2.2, 3.1

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Seminarium 2

Lärandemål: 1.1, 1.3, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.8, 3.1, 3.3

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Individuell skriftlig inlämningsuppgift

Lärandemål: 2.1, 2.2, 2.4, 2.10, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Verksamhetsförlagd examination

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.9, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 4,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagda studier har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter.

Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende för sjukvården riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänts på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell handlingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Handlingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I handlingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats.

Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänts på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl Godkänd krävs dessutom Väl Godkänt på Individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

(gäller fr.o.m. GSJUK17h)

AFS 2012:7. *Mikrobiologiska arbetsmiljörisiker-smitta, toxinpåverkan, överkänslighet*. Stockholm: Arbetsmiljöverket. 85 s. [återfinns elektroniskt]

Arman, M, Dahlberg, M. & Ekebergh, M. (2015). *Teoretiska grunder för vårdande*. Stockholm. Liber. 307 s.

Blomqvist, K., Edberg, A-K., Ernsth Bravell, M., Wijk, H. (2018). *Omvårdnad & äldre*. Lund: Studentlitteratur. Valda delar. 80 sid.

- Drevenhorn, E. (Red.). (2017). *Hemsjukvård*. Lund: Studentlitteratur. 276 s.
- Ehrenberg, A., Wallin, L. (red). (2014). *Omvårdnadens grunder. Ansvar och utveckling*. 2:a upplagan. Lund: Studentlitteratur. 540 s
- Golsäter, M., Henricson, M., Enskär, K. & Knutsson, S. (2016). Are children as relatives our responsibility? – How can nurses perceive their role in caring for children as relatives of seriously ill patients. *European Journal of Oncology Nursing*, 25, ss. 33-39. DOI: 10.1016/j.ejon.2016.09.005
- HSLF-FS 2017:40. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete*. Stockholm: Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]
- HSLF-FS 2017:41. *Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada*. Stockholm: Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]
- Jonasson, L-L. Nyström, M. & Rydström, I. (2017). Reflective team in caring for people living with dementia care: a base for care improvement. *Reflective practice*, 18(3) ss. 397-409. DOI: 10.1080/14623943.2017.1294534
- Jordan ,T. (2003). *På väg mot en demokratisk samarbetskultur*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet. [återfinns elektroniskt]
- Josefsson, K. (2009). *Sjuksköterskan i kommunens äldrevård och äldreomsorg*. Örebro: Författaren. 159 s.
- Josefsson, K. (2010). *Tio punkter för en god och säker hemsjukvård för äldre personer*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening och Vårdförbundet. 20 s.
- Klang Söderkvist, B. (red.). (2013). *Patientundervisning. 3:dje upplagan*. Lund: Studentlitteratur. 276 s.
- Leksell, J & Lepp, M. (2013). *Sjuksköterskans kärnkompetenser*. Stockholm: Liber. 352 s.
- Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka) (2014). *Barn som anhöriga - Våga fråga!* Västra Götalandsregionen. [återfinns elektroniskt]
- Norlyk, A., Martinsen, B. & Dahlberg, K. (2013). Getting to know patients' lived space. *Indo-Pacific Journal of Phenomenology*, 13(2),12. doi: 10.2989/IPJP.2013.13.2.5.1179
- Regionala cancercentrum. (2016). *Nationellt vårdprogram Palliativ vård i livets slutskede*. Stockholm Gotland: Regionala cancercentrum. 174 s.
- Sandman, L. & Kjellström, S. (2013). *Etikboken: Etik för vårdande yrken*. Lund: Studentlitteratur. 406 s.
- Saveman, B-I. (2011). Våld mot äldre personer med demenssjukdom. I Edberg, A-K. (red.) *Att möta personer med demens*. 2:a uppl., Lund: Studentlitteratur 368 s.
- Socialstyrelsen. (2014). *Blånader och silverhår. Utbildningsmaterial om våld mot äldre kvinnor*. 56 s.
- SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag*. Stockholm: Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]
- SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Stockholm: Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]
- SFS 2010:659. *Patientsäkerhetslag*. Stockholm: Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]
- SFS 2014:821. *Patientlagen*. Stockholm: Socialdepartementet. [återfinns elektroniskt]
- SOSFS 2005:27. *Samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutna vård*. Stockholm: Socialstyrelsen. 8 s.
- Stajduhar, K. I., Funck, L., Roberts, D., McLeod, B., Cloutier-Fisher, D., Wilkinson, C. & Purkis, M. E. (2010). Home care nurses' decisions about need for and amount of service at the end of life. *Journal of Advanced Nursing*, 67(2), 276-286. doi: 10.1111/j.1365-2648.2010.05491.x 11 s.

Därutöver kan artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs. Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:

Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria 0,75 hp

Vårdandets etik 0,5 hp

Vårdandets pedagogik och didaktik 0,75 hp

Vårdandets sociologi och psykologi 0,5 hp

Vårdandets administration och ledarskap 0,75 hp

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.